

СН⁰ 114392

Ирена Илиева

ПРАВО НА ЕС СЛЕД БРЕКЗИТ

НЕ СЕ ИЗНАСЯ



11 93641

341.17

Финансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения обаче принадлежат изцяло на техния(ите) автор(и) и не отразяват непременно възгледите и мненията на Европейския съюз или на Европейската изпълнителна агенция за образование и култура (ЕАСЕА). За тях не носи отговорност нито Европейският съюз, нито ЕАСЕА.

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

БИБЛИОТЕКА - УНСС

Инв. №



120000133614

Рецензенти

Проф. д-р Диана Ковачева
Проф. д-р Живко Драганов

© Издателство на БАН „Проф. Марин Дринов“, 2023

ISBN 978-619-245-191-2



СЪДЪРЖАНИЕ

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ / 8

ВЪВЕДЕНИЕ / 11

Част Първа

ИСТОРИЧЕСКО РАЗВИТИЕ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ / 13

Част Втора

ПЕРИОДИЗАЦИЯ НА РАЗВИТИЕТО НА ПЪРВИЧНОТО ПРАВО НА ЕС / 20

- 2.1. Създаване на Европейските общности / 21
 - 2.1.1. Създаване на ЕОВС / 21
 - 2.1.2. Създаването на ЕИО и на ЕОАЕ / 22
- 2.2. Етапи на развитие на уредбата в учредителните договори. Създаване на ЕС / 23
 - 2.2.1. Римският договор от 1957 г. / 23
 - 2.2.2. Европейската общност за атомна енергия (ЕВРАТОМ) / 24
- 2.3. Процедура за ревизия на учредителните договори / 25
- 2.4. Единният европейски акт / 26
- 2.5. Договорът за Европейския съюз от Маастрихт / 26
- 2.6. Договорът за ЕС от Амстердам / 28
- 2.7. Договорът от Ница / 30
- 2.8. Договорът за Конституция на Европа (ДКЕ) – провалената реформа / 31
- 2.9. Лисабонският договор / 32

Част Трета

ЧЛЕНСТВО, СУСПЕНДИРАНЕ НА ПРАВА НА ДЪРЖАВА ЧЛЕНКА / 34

- 3.1. Членство в ЕС / 34
- 3.2. Суспендиране на права, произтичащи от Договорите – чл. 7 ДЕС / 35

Част Четвърта

РАЗШИРЯВАНИЯ НА ЕС 34/

- 4.1. Кратък исторически преглед на разширяванията на ЕС / 34
- 4.2. Кратък исторически преглед на отношенията на ЕС с държавите от Западните Балкани и други кандидатки за членство / 35
- 4.3. Новите правила / 49
- 4.4. Последното развитие на процесите на преговори за присъединяване с държавите от Западните Балкани и други държави / 52

Сърбия / 52

Република Северна Македония / 55

Черна гора / 58

Албания / 60

Босна и Херцеговина / 62

Потенциална кандидатка Косово / 68

Процес на присъединяване на други държави / 72

Турция / 72

Украйна / 75

Република Молдова / 76

Грузия / 76

Исландия / 78

Част Пета

ПРЕКРАТЯВАНЕ НА ЧЛЕНСТВОТО. БРЕКЗИТ / 79

Част Шеста

КОМПЕТЕНТНОСТ НА ЕС / 85

Част Седма

ПРАВОСУБЕКТНОСТ. ПРАВНА ПРИРОДА НА ЕС / 101

Част Осма

ИНСТИТУЦИИТЕ НА ЕС СЛЕД БРЕКЗИТ / 109

- 8.1. Европейският парламент / 111
- 8.2. Европейският съвет като институция на ЕС. Председател на Европейския съвет / 133
- 8.3. Съветът. КОРЕПЕР / 137
- 8.4. Комисията – състав, процедура по формиране и правомощия / 145
- 8.5. Европейска централна банка. Единна парична единица. Банков съюз / 155
- 8.6. Европейска инвестиционна банка (ЕИБ) / 164
- 8.7. Сметна палата. Състав. Правомощия / 166

Част Девета

КОНСУЛТАТИВНИ ОРГАНИ / 172

- 9.1. Икономически и социален комитет (ИСК) / 172
- 9.2. Комитет на регионите / 174

Част Десета

ЗАКОНОДАТЕЛНИЯТ ПРОЦЕС / 177

- 10.1. Обикновена законодателна процедура / 177
- 10.2. Специални законодателни процедури / 178
 - 10.2.1. Бюджетната процедура / 178
 - Други специални законодателни процедури / 181
- 10.3. Консултация / 181
- 10.4. Други законодателни процедури / 184
- 10.5. Нормотворческа дейност на Комисията / 183

Част единнадесета

СЪДЕБНАТА СИСТЕМА НА ЕС / 187

- 11.1. Съдът на Европейския съюз / 187
- 11.2. Общият съд / 192
- 11.3. Правораздавателни, тълкувателни и консултативни правомощия на Съд на ЕС / 193

Част Дванадесета

ИЗТОЧНИЦИ НА ПРАВОТО НА ЕС / 216

- 12.1. Първично право / 216
- 12.2. Общите принципи на правото на ЕС като източник на право / 217
- 12.3. Международните споразумения / 222
- 12.4. Практиката на Съда на ЕС / 223
- 12.5. Източници на производното право на ЕС / 224

Част Тринадесета

ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ НА ПРАВОТО НА ЕС / 229

- 13.1. Върховенство / 230
- 13.2. Директният ефект / 232

Част Четирнадесета

ЕВРОПЕЙСКО ГРАЖДАНСТВО / 236

Част Петнадесета

ОСНОВНИ ПРАВА И СВОБОДИ В ЕС / 247

Част Шестнадесета

**ПОНЯТИЕ, ВИДОВЕ И ЕТАПИ НА ИКОНОМИЧЕСКАТА ИНТЕГРАЦИЯ.
ЕЛЕМЕНТИ НА ИЗГРАЖДАНЕ НА ВЪТРЕШНИЯ ПАЗАР / 261**

Част Седемнадесета

**СВОБОДА НА ДВИЖЕНИЕ НА СТОКИ. ТАРИФНИ И НЕТАРИФНИ
ПРЕЧКИ ЗА ТЪРГОВИЯТА / 266**

Част Осемнадесета

СВОБОДА НА ДВИЖЕНИЕ НА ХОРА В ЕС / 273

Част Деветнадесета

**ПРАВО НА УСТАНОВЯВАНЕ. СВОБОДА НА ПРЕДОСТАВЯНЕ
НА УСЛУГИ / 285**

19.1. Право на установяване / 285

19.2. Свобода на предоставяне на услуги / 286

Част Двадесета

СВОБОДА НА ДВИЖЕНИЕ НА КАПИТАЛИ / 292

Част двадесет и първа

ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА КОНКУРЕНЦИЯТА / 300

Част Двадесет и втора

ОБЩА СЕЛСКОСТОПАНСКА ПОЛИТИКА (ОСП). РЕФОРМА НА ОСП / 316

Част Двадесет и трета

**ИКОНОМИЧЕСКИ И ПАРИЧЕН СЪЮЗ. КОНВЕРГЕНТНИ КРИТЕРИИ.
ЕДИННА ВАЛУТА / 328**

ЧАСТ ДВАДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТА

**ОБЩА ТЪРГОВСКА ПОЛИТИКА. ЗАЩИТНИ МЕРКИ. МЕРКИ СРЕЩУ
ДЪМПИНГ / 337**

Част Двадесет и пета

ОБЩА ВЪНШНА ПОЛИТИКА И ПОЛИТИКА НА СИГУРНОСТ НА ЕС / 348

Част Двадесет и шеста

**ПРОБЛЕМИ НА СЪТРУДНИЧЕСТВОТО В ОБЛАСТТА
НА ПРАВОСЪДИЕТО И ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ.
ШЕНГЕНСКО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО. ГРАНИЧЕН КОНТРОЛ / 374**

26.1. Сътрудничеството в областта на правосъдието и вътрешните работи (бившия „трети стълб“) и как се стигна до установяването на „пространство на свобода, сигурност и правосъдие“ в ЕС / 374

26.2. Шенгенското законодателство / 376

26.3. Проблемите на незаконната миграция в първичното право на ЕС / 398

26.4. Обща европейска система за убежище/т. нар. „Дъблинска система“ / 400

ВМЕСТО ЗАКЛЮЧЕНИЕ / 407

ЛИТЕРАТУРА / 409